

KSENIA ESKOLA és LASSE HÄMÄLÄINEN – ugyancsak kvantitatív és kvalitatív elemzést végezve egy nagyobb személynévanyagon – a 2000 után Finnországban született orosz anyanyelvű személyek (9459 fő) keresztnéveit vizsgálja (197–217). Átfogó demográfiai adatok segítségével új módját mutatják be a kisebbségi névadás vizsgálatának, figyelmet szentelve a területiség szempontjának is. A tanulmányból kiderül, hogy a legtöbb névadó fontosnak tartotta a névvel is kifejezni orosz gyökereit, míg szintén nagy részük a nemzetközi trendeknek megfelelően választott keresztnévet, illetve voltak, akik hagyományos finn nevet választottak.

A dél-franciaországi Languedoc településeinek utcanéveit vizsgálva ad képet REX TAYLOR (221–241) e települések emlékhely mintáiról, elkészítve azok ún. emlékezeti profilját. A tanulmány a helyi és a nemzeti identitás „emlékhelyeinek” tekinti az utcanéveket, amelyek közül alapvetően a személynevekből létrejöttékre koncentrál. E profil minden település esetén három különálló ún. emlékezeti tengelyen való elhelyezkedésből jön létre. E tengelyek – amelyek szempontjából értékelhetők az utcanévek, illetve a személynevek denotatívumai – a következők: a forradalmi vagy a régi rend (az *ancien régime*) idején élő; regionális vagy nemzetközi jelentőséggel bíró; elméleti vagy gyakorlati tevékenységéről ismert személy.

A kötetet ENZO CAFFARELLI francia nyelvű jegyzete zárja (245): felhívja a figyelmet egy hiányosságra az *Onoma* 53., írói névadásnak szentelt számában olvasható bevezetés kapcsán, amelyben nem kap helyet az olasz irodalmi névtan számos eredménye.

3. A kötetben olvasható tanulmányok rámutatnak a fiatal kutatókat felkaroló, ösztönző vállalkozás, az ICOS Hallgatói Hálózat munkájának gyümölcsöző voltára. Egyet kell értenünk LASSE HÄMÄLÄINEN bevezetőben megfogalmazott gondolataival, miszerint egy tudomány pályakezdő művelői számára sokszor a legnagyobb kihívást az akadémiai körökbe való belépés, a nemzetközi tudományosságba való becsatlakozás jelentheti. Az e kihívással való szembenézés sikerességét célzó intézményes támogatás nem csupán a fiatal kutatók, de a tudomány intézményei számára is kiemelt fontosságú és megterülő erőfeszítés, hiszen ahogyan a felnövekedő generációknak szükségük van a tudományos intézmények biztosította lehetőségekre a fejlődéshez, úgy a tudományos közösségeknek is szükségük van a fiatal tehetségek értékes munkájára.

WENDL DÁVID

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2333-9448>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Names. A Journal of Onomastics 68. (2020)

Szerkesztő: IMAN NICK. Taylor & Francis, Abingdon-on-Thames. 248 lap

Az amerikai folyóirat 2020-as száma a második, mely az új, IMAN NICK által vezetett szerkesztőség munkája. A változatos névtani kutatási irányokat bemutató folyóirat továbbra is évfolyamonként négy számból áll, a szerkezete változatlan. A megjelent írásokat rovatonként ismertetem.

Tanulmányok. Az évfolyamban összesen tizennégy tanulmány olvasható. Az első számot HEIKO MOTSCHENBACHER korpusznyelvészeti alapú tanulmánya nyitja, melyben az országnevek határozott névelős használatát vizsgálja az angol nyelvben (1–16). A második tanulmányban JAN TENT az egytagú, köznévi elemből álló helyneveket teszi kutatása tárgyává négy, angolul beszélő közösségben. XING XU tanulmánya a névváltoztatás és az etnikai identitás kapcsolatát járja körül a szerző személyes példáján keresztül (32–41).

A második szám első tanulmánya WANG FENG, ZHANG SHUYUE és CHEN CHENG közös munkája, melyben a FIFA országos futballcsapatok informális megnevezéseinek statisztikai jellegű vizsgálatát jegyzi (59–75). Ezt LINDSEY N. H. CHEN írása követi, amely amerikai és tajvani kézműves szappanok elnevezéseit hasonlítja össze, kiemelve a terméknevezések kulturális különbségeit (76–87). HEIKO MOTSCHENBACHER az első számban megjelent tanulmányához hasonlóan a korpusznyelvészet névtani vonatkozásait tárgyalja, ezúttal főleg az elméleti és módszertani lehetőségekre felhívja a figyelmet (88–103). JONG-MI KIM tanulmányában a tulajdonnevek fordításának nyelvelméleti vonatkozásait vizsgálja a személynevek és vállalkozások neveinek angol–kínai–koreai fordításain keresztül (104–124).

A harmadik számban IMAN NICK az afroamerikaiakkal kapcsolatos angol etnonimák használatát vizsgálja szociolingvisztikai megközelítéssel (131–140). STEPHEN J. BUSH kutatása az alliteráló személynevek divatját elemzi angliai és walesi adatok segítségével (141–155). XING XU, HE HUANG, TANG JIANG és YUANPENG ZOU a népszerű kínai közösségimédia-felület, a WeChat felhasználóneveit vizsgálja közös tanulmányában (156–168). PŘEMYSL MÁCHA a csehországi Olza folyó névváltozatainak jelentőségét elemzi a háromnyelvű határvidek nemzeti és helyi politikájának tükrében (169–184).

A negyedik szám MELANIE MACÉACHERON tanulmányával kezdődik, amely a hawaii nők házasságinév-felvételének használatát mutatja be demográfiai változók és statisztikai elemzések segítségével (193–209). PETER BACKHAUS a nevek stilisztikai funkcióját vizsgálja John Updike Nyúl-sorozatában. Az évfolyam utolsó tanulmányában MICHAEL D. SUBLETT az amerikai felsőoktatási sportesemények címeiben szereplő helyneveket, valamint azoknak a földrajzi pontosságát elemzi.

Recenziók. Az első szám három recenziót tartalmaz. Az első egy, az Ausztráliához tartozó Norfolk-szigetnek, valamint a Kenguru-sziget Dudley-félszigetének helynévanyagát vizsgáló kötetet mutat be (46–48). A második a PETER WHITFIELD által írt, *Mapping's World* című művet ismerteti, mely a Shakespeare műveiben található helyszíneket mutatja be korabeli források felhasználásával (48–51). A harmadik recenzió egy tanulmánykötet, mely a skandináv térség országainak szocioonomasztikáját járja körül a hely- és személynév-kutatáson át a márkanévek vizsgálatáig (51–53).

A második számban két recenzió található. Az első egy helynévtáré, melyben az amerikai óslakos póhatan törzs által használt helynévanyag található meg történeti változatokkal együtt (125–126). A második ismertetésben egy kézikönyvről olvashatunk, amely a családnév-kutatás és a DNS-vizsgálatokkal segített genealógiai kutatások kapcsolatát ismerteti (127–130).

A harmadik számban két, ókori kontextusokra fókuszáló mű recenziója található. Az első a mai Irak területén található ókori Hatra arámi felirataiban szereplő személyneveket vizsgálja (185–187), a második pedig egy, az ókori Görögország személynévanyagának átfogó kutatását bemutató tanulmánykötet (187–191).

A negyedik szám első recenziójában egy Jeruzsálem szent helyeinek elnevezéseivel foglalkozó tanulmánykötetről olvashatunk (238–240), amelyet egy, a dél-afrikai busmanok állatnevezéseiről és az ezekből alakult helynevekről szóló monográfia bemutatása követ (240–246).

Egyéb írások. Az egyéb írások közé sorolok minden, nem tanulmány vagy recenzió jellegű munkát. Jelen évfolyamban olvasható egy, az „év nevei”-vel kapcsolatos szavazásról és annak eredményéről szóló cikk (pl. az év márkanéve, személyneve) (42–45). Olvasható még a folyóiratban egy megemlékezés a 2019-ben elhunyt DONALD J. ORTH helynévkutatóról, az American Name Society volt elnökéről (54–57), valamint egy, az előző évfolyam legjobb cikkének járó díjat bejelentő írás (247–248).

BALOGH ROLAND JÓZSEF

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1556-2690>

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Bölcsészettudományi Kar

Rivista Italiana di Onomastica 26. (2020)

Főszerkesztő: ENZO CAFFARELLI. Società Editrice Romana – ItaliAteneo, Róma.
1110 lap (1. 562 lap, 2. 548 lap)

A RION. 26. évfolyamának írásai ismét több mint ezer oldalt töltenek meg. A fő rovatok között nincs új, de a főszerkesztő egyre nagyobb teret szentel a „névtani figyelő” (*osservatorio*) résznek.

Tanulmányok, kisebb közlemények. A két kötetben 19 tanulmányt olvashatunk. A személyneveket állítják vizsgálatuk középpontjába a következő írások: ENZO CAFFARELLI az olasz Délen gyakoribb, névelőt tartalmazó családnevekről (pl. *La Rosa, Lapalombella, Li Bassi/Libassi, Lumare, Del Neri* stb.) közölt igen terjedelmes tanulmányt, melyhez függelékét is összeállított e névtípus gyakorisági adatairól; ezekben a listákban az összolasz helyzetén kívül külföldi (francia, katalán), illetve olasz területi listákat is közreadott (15–102). Egy másik cikkében a főszerkesztő a pápák nevével készített szintén bőséges összefoglalást (577–629), egy harmadik tanulmányban pedig arról írt, hogy a híres színész, Totò (akinek polgári neve Antonio De Curtis volt) milyen nagy gonddal, célzatossággal választotta meg filmbeli szerepei neveit (764–777). Spanyol nyelvű írásában MIKEL GORRÓTXATEGI NIETO a Franco-korszakban Baszkföldön kikényszerített névváltoztatásokról és ezeknek a diktatúra utáni visszaállításáról értekezett (107–126). MIRO TASSO görög etimológiájú délolasz családnevekről írt (135–153). CATERINA SARACCO a középkori izlandi nyelv egyik legrégebbi emlékének, a Landnámabók-nak, a középkori izlandi irodalom egyik első emlékének a névanyagát, ezen belül elsősorban a nevek morfológiai és szemantikai aspektusait mutatta be (167–196). SLÍZ MARIANN angol nyelvű írása (Cult of Saints, politics and name-giving in Angevin Hungary) a szentkultusz, a politika és a névadás közti összefüggéseket tárta fel a középkori Magyarország példáján (197–211). CARLO LIVI a 11–15. századi szárd nevekről adott áttekintést (631–668). ROBERTO RANDACCIO egy (talán görög gyökerű) nápolyi, bizonytalan jelentésű tájszó (*sarchiapone* ’kb. húsgombóc, hústömeg, nagy szemekkel’) 1958-as, két színész általi felélesztéséről és az összolasz szókincsbe való beviteléről folytatott kutatásait adta közre (741–747).

A helynevek témakörébe sorolható írások a következők: OTTAVIO LURATI a Lugano melletti Malcantone tartomány „beszélő” helynevei kapcsán hívta fel arra a figyelmet, hogy